

SELETUSKIRI

põllumajandusministri määruse „Veterinaararsti sobivustesti koostamise, korraldamise, hindamise ja tulemustest teatamise kord” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Põllumajandusministri määrus „Veterinaararsti sobivustesti koostamise, korraldamise, hindamise ja tulemustest teatamise kord” kehtestatakse veterinaarkorralduse seaduse (edaspidi *VetKS*) § 25² lõike 6 alusel. Eelnõuga viiakse määrus vastavusse *VetKSi* 1. juulil 2014 jõustunud sätetega, mis puudutavad veterinaararsti kutsetegevuse loa taotlemist isiku poolt, kes on omandanud veterinaararsti kvalifikatsiooni väljaspool Euroopa Liidu liikmesriiki, Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriiki või Šveitsi. Eelnõuga täpsustatakse veterinaararsti kutsetegevuse loa taotlemiseks vajaliku sobivustesti koostamise, korraldamise, hindamise ja tulemustest teatamise korda. Teadaolevalt ei ole tänaseni kordagi veterinaararsti sobivustesti (edaspidi *sobivustest*) korraldamist taotletud.

Võrreldes kehtiva määrusega muutub sobivustesti koostaja ja korraldaja ning täpsustatakse tulemuste hindamise korda. Eelnõu kohaselt hakkab sobivustesti koostama ja korraldama Eesti Maaülikool (edaspidi *EMÜ*). Kehtiva määruse järgi on sobivustesti koostamine ja korraldamine Veterinaar- ja Toiduameti (edaspidi *VTA*) pädevuses. *VTA* jääb endiselt veterinaararsti kutsetegevuse loa andjaks. Määruses täpsustatakse ka sobivustesti tulemuste hindamise korda.

Määruse eelnõuga muutub ka sobivustestiga seotud halduslik protseduur nii seoses korraldajaga kui ka taotlejaga. Määrus on suunatud nii *EMÜ*le kui ka taotlejale. Määruses sätestatakse sobivustesti sisu põhilised asjaolud, pöörates jätkuvalt tähelepanu ainevaldkondadele, millest saadavad teadmised on Eestis veterinaarpraksisega tegelemiseks vajalikud. Eksamikomisjon moodustatakse ja sobivustest toimub *EMÜ* õppekorralduseeskirja ning „Bakalaureuse- ja magistrikraadi ning rakenduskõrgharidusõppe diplomi andmise tingimuste ja korra” kohaselt. Eksamikomisjoni kaasatakse veterinaararste ühendava erialaorganisatsiooni esindajad. Määruses kehtestatakse andmed ja dokumendid, mis taotlejal tuleb sobivustesti sooritamise soovi korral esitada, sobivustesti toimumise kohta teave esitamise asjaolud ja taotleja kohustus registreeruda sobivustestile enne selle toimumise kuupäeva. Sätestatakse sobivustesti tulemuse hindamise kord vastavalt tavapärasele hindamisele kõrgharidustasemel. *EMÜ* hindab sobivustesti tulemusi ja vormistab selle kohta protokollid ning väljastab sobivustesti sooritamist või sooritamata jätmist kinnitava dokumendi. *EMÜ*l on õigus küsida sobivustesti sooritamise eest tasu vastavalt ainepunkti maksumusele.

Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Põllumajandusministeeriumi toiduohutuse osakonna loomatervise büroo peaspetsialist Kairi Hүүdma (625 6569, kairi.hyydma@agri.ee). Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna nõuniku asendaja Elis-Ketter Heinaru (625 6280, elis-ketter.heinaru@agri.ee) ja keeleliselt on eelnõu toimetanud sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

Märkused

Kuna eelnõu aluseks olevat volitusnormi on laiendatud, selle asukoht on seadusesätete lisandumise tõttu põhjendatult muutunud ja eelnõuga oleks tulnud teha kehtivasse põllumajandusministri 27. juuni 2003. a määrusesse nr 62 „Sobivustesti koostamise, korraldamise ja hindamise kord” (*RTL* 2006, 10, 187) (edaspidi *kehtiv sobivustesti määrus*) palju muudatusi, otsustati koostada uus terviktekst. Eelnõu on seotud *VetKSi* 1. juulil 2014 jõustunud redaktsiooniga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu §-ga 1 sätestatakse määruse reguleerimisala. Veterinaararsti kutsetegevuse loa taotlejal on võimalus sooritada sobivustest, kui kutsetegevuse loa taotleja on veterinaararsti kvalifikatsiooni omandanud väljaspool Euroopa Liidu liikmesriiki, Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriiki või Šveitsi ning kui EMÜ hinnangul erineb taotleja välisriigis läbitud õppekava oluliselt Eesti loomaarstiõppe õppekavast. Üks peamine eeldus kutsetegevuse loa saamiseks on nõuetekohase kvalifikatsiooni omamine. Sobivustesti sooritamine kinnitab, et veterinaararsti kutsetegevuse loa taotlejal on kõik vajalikud teadmised ja oskused veterinaararstina tegutsemiseks.

Eelnõu §-ga 2 sätestatakse sobivustesti koostamise üldised alused. Eelnõuga viiakse sobivustesti koostajat käsitlev osa kooskõlla 1. juulil 2014 jõustunud VetKSi § 25² lõikega 5, mille kohaselt koostab ja korraldab sobivustesti edaspidi EMÜ. Eelnõu §-ga 2 täiendatakse ka sobivustesti sisulisi koostamis põhimõtteid. Sobivustest on seotud veterinaararsti esimese päeva pädevusega, see tähendab, et sobivustest käsitleb kõiki veterinaararstile vajalikke teadmisi ja oskusi. Sobivustesti eesmärk on hinnata isiku teadmisi ja oskusi, mis on olulised veterinaararstina töötamiseks. Sobivustesti sooritamine ei anna taotlejale lisakvalifikatsiooni, vaid võimaldab taotlejal tõendada veterinaararsti kvalifikatsiooni olemasolu.

Lõike 1 kohaselt koostab sobivustesti EMÜ veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut (edaspidi VLI). Säte tuleneb VetKSi § 25² lõikest 5, mis sätestab muu hulgas, et sobivustesti koostab ja korraldab EMÜ. Kehtiva sobivustesti määruse § 3 lõike 3 järgi koostab sobivustesti VTA koostöös EMÜga. Sobivustesti koostamise ja korraldamise kohustuse panemine EMÜle on seotud VetKSi alustatud kvalifikatsiooniga seotud rollide ümberjaotamisega, sest haridusega seotud pädevus on pigem ülikoolis.

Lõikes 2 sätestatakse ka kehtivas sobivustesti määruuses sisalduv põhimõte, mille kohaselt kontrollitakse sobivustestiga taotleja teadmisi valdkondades, mis on vajalikud Eestis veterinaarpraksisega tegelemiseks.

Lõikes 3 on avatud loetelu ainevaldkondadest, mis peavad sobivustestis kajastuma ja on vajalikud Eestis veterinaarpraksisega tegelemiseks. Sealhulgas peetakse oluliseks ka teadmisi heast veterinaarsest tavast ja veterinaararsti kutse-eeskikast. Sobivustestis peab sisalduma veterinaarseadusandluse osa. Kuna veterinaarseadusandlus on tugevalt seotud toiduhügieeni valdkonnaga, on sobivustesti teine osa kindlasti ka toiduhügieen. Sobivustest on loomaarstiõppe lõpueksamiga sarnane eksam, mis käsitleb kõiki loomaarstile vajalikke teadmisi ja oskusi.

Eelnõu §-ga 3 sätestatakse sobivustesti korraldamine. Võrreldes kehtiva sobivustesti määruusega muutub sobivustesti korraldaja ning sellega seoses ka sobivustesti taotlemise, koostamise, korraldamise, hindamise ja tulemusest teatamise asjaolud. Täpsustatakse teabe liikumist sobivustesti korraldaja ja taotleja vahel. Sobivustesti korraldab edaspidi EMÜ. Kehtiva sobivustesti määruse kohane sobivustesti korraldaja VTA ühtegi sobivustesti praeguseks korraldanud ei ole. Kuivõrd sobivustest korraldatakse ja sooritatakse sarnaselt EMÜ loomaarstiõppe lõpueksamiga, järgides EMÜ õppekorralduseeskirja ning "Bakalaureuse- ja magistrikraadi ning rakenduskõrgharidusõppe diplomi andmise tingimusi ja korda", loobutakse eelnõus üldiste korralduslike üksikasjade (korra tutvustamine, komisjoni juuresolek) sätestamisest.

Lõike 1 järgi korraldab sobivustesti EMÜ VLI. Säte tuleneb VetKSi § 25² lõikest 5, mille kohaselt korraldab sobivustesti EMÜ.

Lõike 2 kohaselt korraldatakse sobivustest taotleja avalduse alusel. Taotlejal on õigus sooritada sobivustest EMÜ poolt veterinaararsti õppekava vastavuse hinnangu andmisele järgneva 60 tööpäeva jooksul. Tulenevalt VetKSi § 25² lõikest 3 annab EMÜ hinnangu taotleja läbitud

õppekava Eesti asjakohasele õppekavale vastavuse kohta. Kui EMÜ hinnangu kohaselt erineb taotleja läbitud õppekava oluliselt Eesti loomaarstiõppe õppekavast, peab taotleja läbima EMÜ pakutava täiendusõppe või sooritama sobivustesti, et tõendada veterinaararsti kvalifikatsiooni olemasolu.

Lõikes 3 viidatakse lõikes 2 nimetatud avalduse sisu osas haldusmenetluse seaduse § 14 lõikele 3. Hea õigusloome ja normitehnika eeskirja § 51 lõike 1 kohaselt ei taasesitata määruse eelnõu tekstis õigusakti sätet ega sama määruse eelnõu sätet, vaid viidatakse sellele. Haldusmenetluse seaduse § 14 lõike 3 kohaselt peab haldusorganile esitatav kirjalik avaldus sisaldama esitaja nime, taotluse selgelt sõnastatud sisu, taotluse esitamise kuupäeva ja taotleja allkirja, haldusakti või muu dokumendi kättetoimetamise soovitatavat viisi ja selleks vajalikke kontaktandmeid ning muid õigusaktidega ettenähtud andmeid. Kehtiva sobivustesti määruse järgi ei pidanud taotleja sobivustesti sooritamise soovi korral uusi andmeid ega dokumente VTAl esitama, kuna taotleja oli need esitanud VTAl juba kutsetegevuse luba taotledes. Seoses sellega, et sobivustesti korraldamise kohustus läheb eelnõu kohaselt üle EMÜle, on võrreldes kehtiva sobivustesti määrusega vajalik täpsemini sätestada andmed ja dokumendid, mis taotleja sobivustesti korraldajale esitama peab.

Lõikes 4 on esitatud nende dokumentide loetelu, mis tuleb eelnõu § 3 lõikes 3 nimetatud avaldusele lisada. Kehtivas sobivustesti määrukses on taotlejapoolne tegevus reguleerimata, sest selleks puudus vajadus. Kuna kõigepealt peab taotleja esitama VTAl kutsetegevuse loa taotluse, siis kehtiva sobivustesti määruse järgi ei pidanud taotleja sobivustesti sooritamise soovi korral vajaminevaid andmeid ja dokumente uuesti esitama, sest VTAl olid need olemas juba kutsetegevuse loa menetlusest. Seoses sobivustesti koostaja ja korraldaja muutusega on vajalik sätestada ka nende andmete ja dokumentide loetelu, mis taotlejal tuleb EMÜle esitada.

Lõike 5 kohaselt moodustab EMÜ VLI direktor sobivustesti korraldamiseks eksamikomisjoni, lähtudes EMÜ õppekorralduseeskirjast ning “Bakalaureuse- ja magistrikaadi ning rakenduskõrgharidusõppe diplomi andmise tingimustest ja korrast”. Kehtiv „Bakalaureuse- ja magistrikaadi ning rakenduskõrgharidusõppe diplomi andmise tingimused ja kord” on kehtestatud EMÜ nõukogu 29. mai 2014. a määrusega nr 1-5/9. Loobutakse kehtiva sobivustesti määruse §-s 2 sätestatud komisjoni moodustamise korrast, kuna see on aegunud. Komisjoni kuuluvad vähemalt kolm EMÜ esindajat (kolmest valdkonnast) ja kaks erialaorganisatsiooni esindajat. Veterinaararste ühendava erialaorganisatsioonina mõeldakse Eesti Loomaarstide Ühingut (edaspidi ELÜ). ELÜ on 1995. aastal asutatud mittetulundusühing, 1935. aastal asutatud Loomaarstide Koja õigusjärglane. Järjepidevuse kandjana seisab ELÜ veterinaararsti kutse-eetika ja hea veterinaarse tava järgimise eest. ELÜ esindab Eestit Euroopa Veterinaaride Föderatsioonis (FVE, Federation of Veterinarians of Europe; koondab 38 Euroopa riigi veterinaarerialaorganisatsioone), Euroopa Praktiseerivate Veterinaaride Ühenduses (UEVP, Union of European Veterinary Practitioners) ja Maailma Veterinaaride Ühenduses (WVA, World Veterinary Association). ELÜl on rahvusvahelistes organisatsioonides osalemise kaudu võimalik mõjutada valdkonna õigusruumi kujunemist. Seetõttu peetakse ELÜ arvamust kaalukaks nii veterinaararsti kutsetegevuse loa kohta otsuse tegemisel kui ka sobivustesti korraldamisel ja hindamisel.

Lõike 6 kohaselt määrab sobivustesti toimumise täpse aja eksamikomisjon. Taotleja jaoks muutub sobivustestiks ettevalmistumise aeg, mis kehtiva sobivustesti määruse kohaselt oli vähemalt kaks nädalat. VetKSi § 25² lõike 5 järgi on taotlejal võimalik sooritada sobivustest EMÜ hinnangu saamisele järgneva 60 tööpäeva jooksul. Sel juhul jääb taotlejale sobivustestiks ettevalmistuseks rohkem kui kaks kuud.

Lõigetes 7–9 sätestatakse sobivustesti toimumise ja sellele registreerumise teabe taotlejale edastamise asjaolud. Kehtivas sobivustesti määrukses puudus sobivustestile registreerumise nõue. Haldusmenetluse seaduse § 5 lõigete 2 ja 4 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt ehk viivituseeta, vältides

üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Sama seaduse § 7 lõike 2 kohaselt peab haldusorgan hoolitsema haldusmenetlust käsitleva olulise teabe (dokumentide esitamise juhendid, näidismallide täitmise juhendid, blanketid, haldusmenetluse seaduse §-s 36 sätestatud selgitused jms) väljapaneku eest oma asukohas ning avaldama selle teabe oma ametlikul veebilehel.

Eelnõu §-ga 4 sätestatakse sobivustesti tulemuse hindamise ja tulemusest teavitamise kord. Seoses sobivustesti korraldaja muutumisega loobutakse eelnõus kõigist kehtiva määruse asjakohastest sätetest (sh sobivustesti korduva sooritamise piirang, mis jääb EMÜ otsustada). Eksamikomisjon hindab sobivustesti tulemust lähtuvalt haridus- ja teadusministri 27. oktoobri 2009. a määrusest nr 71 „Ühtne hindamissüsteem kõrgharidustasemel, koos diplomi kiitusega (cum laude) andmise tingimustega” ja EMÜ õppekorralduseeskirjast ning vormistab tulemused protokolliga. Sobivustesti sooritamise kohta teeb eksamikomisjon otsuse, mis toimetatakse taotlejale kätte. Dokumendi kättetoimetamise aeg pikeneb viielt päevalt kümnele tööpäevale, kuid siiski tuleb määruse rakendamisel arvestada parimat haldusmenetluse praktikat ning dokumendi kättetoimetamisega ei tohi põhjendamatult viivitada. Kui taotleja vaidlustab tulemuse kohta tehtud otsuse, lahendab valet EMÜ.

Eelnõu §-ga 5 tunnistatakse kehtetuks põllumajandusministri 26. juuni 2003. a määrus nr 62 „Sobivustesti koostamise, korraldamise ja hindamise kord”.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Määruses kavandatud muudatused on tehnilist laadi. Määruse mõju taotlejale on väike, arvestades väga väikest sihtrühma (Euroopa Liiduga liitumisest alates oleks praeguse seisuga sobivustesti sooritamise võimalust vajanud 33 veterinaararsti kutsetegevuse loa taotlejat), kes sooritaksid sobivustesti tõenäoliselt vaid üks kord elus. Jätkuvalt saab sobivustesti sooritada juhul, kui veterinaararsti kutsetegevuse loa taotleja välisriigis läbitud loomaarstiõppe õppekava on hinnatud oluliselt erinevaks Eesti loomaarstiõppe õppekavast ja esialgu talle seetõttu kutsetegevuse luba ei väljastata. Sobivustesti maksumus taotlejale kujuneb vastavalt EMÜ õppekorraldusele ja õppekava ainepunkti maksumusele. Eeldusel, et sobivustest on sisuliselt loomaarstiõppe lõpueksam, mille maht on 8 EAP, ja loomaarstiõppe senine ainepunkti maksumus on 125 €, kujuneb taotlejale sobivustesti hinnaks 1000 €. Sobivustesti eest tuleb tasuda enne sooritamist. Sobivustesti sooritajate hulka ei saa ennustada.

Määruse mõju VTAlle on väga väike, sest teadaolevalt ei ole VTA pidanud korraldama ühtegi sobivustesti veterinaararsti kutsetegevuse loa taotlejale, kelle veterinaararsti kvalifikatsioon on omandatud välisriigis. Määrus ei kohusta enam VTAd sobivustesti korraldama, uusi kohustusi seoses sobivustestiga VTAlle ei lisandu.

Määruse mõju EMÜle on veidi suurem, sest täpsustatakse EMÜle VetKSi § 25² lõikes 5 antud õigust korraldada sobivustest. Kuna sobivustesti on kavandatud sarnaselt loomaarstiõppe lõpueksamiga, siis ei too määrus kaasa olulist halduskoormuse suurenemist.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne kulusid ega tulusid riigieelarvest. Eelnõu ei sätesta sobivustesti sooritamise eest tasu võtmist.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu väljatöötamisse olid kaasatud EMÜ, VTA ja ELÜ, kellele esitati eelnõu arvamuse avaldamiseks. Arvamuse esitajate ja ettepanekutega arvestamise tabel on toodud seletuskirja lisas.

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumile ning uuesti arvamuse avaldamiseks EMÜle.